

Milí čtenáři,

začnu omluvou za minulý úvodník; omylem v něm chyběla anotační část. Maje rád symetrii, pokusím se chybu napravit tím, že na této první stránce si přečtete právě jen o naší březnové nabídce; svůj žurnalistický text jsem tentokrát zařadil mezi ostatní články autorů Ďáblíka. Pokud tedy jste se zrovna vrátili ze železničního výletu do lyžařského areálu Kramolín (v týdnu od 7. 3. jezdí ze železniční stanice Lipno autobus nahoru do lyžařského areálu a zpět každý den – časy a další podrobnosti viz <http://www.cd.cz/jihocesky-kraj/cd-yetti/-9412/>; na základě vlastní zkušenosti můžu doporučit) nebo jste si užili nějakou jinou pozdně zimní kratochvíli a teď vás to láká ke čtení, můžete si najít například: sérii článků (včetně otevřeného dopisu politikům) o tom, proč jaderné energetice nepatří budoucnost; jak náš plán na teplovod z Temelína může spíš dohřát než ohřát; informace o rozmachu soutěžení o stromech a mezi stromy (berte to také jako vybidnutí ke spolupráci – ale samozřejmě si o nikom z vás nemyslíme, že by byl dřevo); jak se vyvíjí snaha přeměnit most zpátky na lávku, a vrátit tak klid do ulic jedné čtvrti; jak vybudovat energeticky soběstačnou obec; jak MŽP spoří hlavně v přípravě právních norem; jak taky může vypadat koordinace veřejné dopravy; co nového mezi břehulemi; jak můžete Josefům a Pepíkům dát nevšední dárek – pozvat je na jejich svátek na vycházku s Callou za sovami a datly; samozřejmě pokračujeme ve vzpomínání na uplynulé (první) dvacetiletí Cally – tentokrát s Vládou Molkem; a leccos dalšího, včetně dalších pozvánek a nominací na Zelenou perlu (a na závěr ještě jeden tip: zdařilý fejeton o hapině). Tvůrci Ďáblíka vám přeji vlahé a milé předjaří.

Tomáš Malina

Rozdrtí ekonomická analýza atomové sny?

Vláda rozhodla o zadání řady dílčích analýz týkajících se rozšíření Jaderné elektrárny Temelín. Ekologické organizace jsou přesvědčeny, že nové jaderné reaktory nepotřebujeme. Proto vítají, že mezi chystanými studii má být analýza přímých i nepřímých finančních nákladů. Ekonomika zahraničních projektů by totiž měla vládu varovat před ukvapenými rozhodnutími. Aktuální odhad ceny Evropského tlakovodního reaktoru (EPR) ve francouzském Flamanville se vyšplhal na 5 miliard eur (120 miliard korun). Projekt jde ve stopách stavby stejného typu jaderné elektrárny ve Finsku, která se prodražila na dvojnásobek původní smluvní ceny (ze 3 na 5,6 miliard eur). Problémy se nevyhýbají ani dalším účastníkům atomového tendru.

Je tedy potřeba racionálně zhodnotit ekonomiku nového temelínského projektu, jen jaderné nadšenectví tu není namístě. Hrozí, že i řadu dalších nákladů zaplatí český daňový poplatník. Materiál projednávaný vládou zmiňuje přímý náklad na licencování reaktoru českým SÚJB ve výši 1 mld. Kč ve formě veřejné služby. Na více než 12 mld. Kč pak vyjdou nové přenosové linky pro vyvedení elektrického výkonu z plánovaných reaktorů, které má zaplatit státem vlastněná ČEPS. Zanalyzovat bude nutné odvod prostředků na jaderný účet na nakládání s radioaktivními odpady. Provoz nových reaktorů by zásadně ovlivnil celkové množství vyhořelého jaderného paliva v České republice a tím i potřebnou kapacitu úložiště.

Podle ekologických organizací musí analýza zahrnout rovněž plnou finanční odpovědnost provozovatelů jaderných elektráren za jadernou škodu, neboť současné omezení ve výši 8 mld. Kč je nedostatečné a

neodpovídá ani přijatým mezinárodním úmluvám. Opomenout nelze ani náklady na policejní ochranu zařízení i souvisejících transportů radioaktivních materiálů nebo vojenské zabezpečení vzdušného prostoru.

V posouzení nesmí být také opomenuta nulová varianta. Například z předchozích prohlášení ministra průmyslu Kocourka není jasné, zda bude Česko nové jaderné reaktory vůbec potřebovat. Ekologické organizace loni představily koncepci Chytrá energie: konkrétní a propočtený plán, jak zelené inovace a nová odvětví mohou během čtyř desetiletí proměnit českou energetiku. Kalkulace potvrzují, že lze zajistit dostatek energie pro české domácnosti a průmysl bez rozšiřování uhelných dolů a nových atomových reaktorů.

Edvard Sequens ze sdružení Calla řekl: „Jaderná energetika zajišťuje pouhých 2,5 procenta vyrobené energie ve světě. Těžko to bude lepší, když jde o velmi drahý způsob výroby elektřiny, který navíc přináší řadu výrazných environmentálních i bezpečnostních problémů.“

Martin Sedlák z Hnutí DUHA uvedl: „Česko se bez dalších reaktorů obejde. Zelené zdroje v kombinaci s obrovským potenciálem zvyšování efektivity mohou zajistit dostatek energie pro české domácnosti a průmysl. Vedle těchto čistých řešení vypadá nová jaderná elektrárna jako pouhá poznámka pod čarou. A navíc mají nespornou výhodu: investiční náklady obnovitelných zdrojů klesají a do deseti let budou atomu šlapat na paty.“

Tisková zpráva Cally, Hnutí DUHA, Zeleného kruhu, Jihočeských matek, Občanské iniciativy pro ochranu životního prostředí a Jihočeských matek

Nečas a Schwarzenberg od nás dostali dopis k atomu

Sdružení Jihočeské matky, Calla, Občanská iniciativa pro ochranu životního prostředí a Hnutí DUHA zaslali na začátku února premiérovi Petru Nečasovi a ministru zahraničních věcí Karlovi Schwarzenbergovi otevřené dopisy. V nich upozornili oba politiky na rizika spojená s využíváním jaderné energetiky a dále na fakt, že renesance jádra nemůže výrazně přispět k řešení problematiky globálních klimatických změn. Seznámili je také s alternativními scénáři energetiky bez využívání jaderné energetiky.

Ekologové se na politické představitele obrátili poté, co oba minulý týden vyjádřili svou podporu rozvoji jaderné energetiky v rámci tvorby společné evropské energetické politiky. Níže jeden z dopisů.

Edvard Sequens

Otevřený dopis ministrovi zahraničních věcí Karlu Schwarzenbergovi

V Českých Budějovicích, 7. 2. 2011

Vážený pane ministře,

v rámci zasedání evropské Rady pro obecné záležitosti jste spolu s francouzským ministrem pro evropské záležitosti Laurentem Wauquiezem vyjádřili podporu jaderné energetice. Ta by se podle Vašeho názoru měla stát nedílnou součástí ambiciózní energetické strategie Evropské unie, mj. také proto, že přispívá k řešení problematiky změn klimatu.

Jsmo rádi, že si uvědomujete hrozbu, kterou přináší měnící se klima a že nestačí pouhá adaptace naší civilizace, ale je nezbytné se zaměřit na snižování emisí skleníkových plynů. V tomto s Vámi souhlasíme. Že by tomu však mohla pomoci jaderná energetika, v tom se velmi mýlíte. Jaderné elektrárny lze řadit mezi energetické zdroje s téměř nulovými emisemi oxidu uhličitého jen zdánlivě. Pokud zahrneme celý palivový cyklus, není již bilance skleníkových plynů zanedbatelná. Avšak nelze opomíjet i další závažné dopady na životní prostředí při těžbě a zpracování uranu a také dosud nevyřešenou otázku, jak naložit s vysoceradioaktivním vyhořelým jaderným palivem. Jaderné elektrárny emisemi radionuklidů zatěžují životní prostředí i při běžném provozu. Vyloučit nelze ani rizika těžkých havárií.

Nutnost dovozu jaderného paliva zvyšuje energetickou závislost České republiky a zbytečně odvádí z naší ekonomiky potřebné prostředky. Další nevýhodou atomových reaktorů je vysoká investiční náročnost. Jaderný průmysl se ani po více než padesáti letech své existence nevymanil z nutnosti různých forem státních subvencí (např. výhodných půjček, daňových úlev či omezeného ručení za škody při případné jaderné havárii).

Stavět velké množství jaderných reaktorů by také znamenalo připustit jadernou expanzi i do řady politiky

nestabilních zemí se všemi riziky, které by to přineslo. Štěpné materiály z provozu jaderných elektráren mohou být zneužity pro výrobu jaderných zbraní. Jaderné elektrárny se také mohou stát terčem teroristických útoků. Vývoj ve světě navíc ukazuje, že se nelze spoléhat na kontrolní a represivní opatření organizací jako je OSN či MAAE vůči zemím, od kterých rizika teroristických útoků a výroby jaderných zbraní přicházejí. Rizika teroristických útoků nejsou žádnou hypotézou. Žijeme bohužel ve světě, kde tato rizika reálně hrozí.

Jaderná energetika nemůže změny klimatu vyřešit ani z praktických důvodů. Proč? Nemáme finanční, technické ani přírodní zdroje, aby to bylo reálné. Jak ukazuje model Mezinárodní energetické agentury z roku 2008, museli bychom v následujících čtyřiceti letech postavit nejméně 1300 velkých jaderných reaktorů (více jak 30 každým rokem), aby se emise z energetiky snížily. O pouhých 6 procent! Ostatní řešení jsou přeci jen dostupnější a také výrazně bezpečnější. Mezinárodní energetická agentura (IEA), obvykle poměrně konzervativní organizace, jež sdružuje průmyslové země, zmapovala, jakými technologiemi – o kolik – lze exhalace snižovat. Výsledkem je balíček opatření, který by omezil každoroční exhalace do roku 2050 o 50 %. Podle IEA budou hlavní roli ve snižování emisí oxidu uhličitého hrát především energetická efektivnost a rozvoj obnovitelných zdrojů. Lze počítat s tím, že 36 % z potřebného snížení emisí zajistí lepší energetická efektivnost ekonomiky – nové, vysoce efektivní technologie s nízkou spotřebou. Dalších 21 % z potřebného snížení exhalací dodají obnovitelné zdroje energie.

Vážený pane ministře, vzhledem k výše uvedenému jsme přesvědčeni, že moderní evropská energetika by měla být postavena na zcela jiných základech. V současné době je dostupná celá řada scénářů a modelů, které propočítaly, že lze do poloviny století dosáhnout čisté elektřiny bez nutnosti výstavby dalších atomových elektráren. V České republice jde např. o studii Chytrá energie. Z ní vyplývá, že v budoucnosti můžeme mít dostatek energie, pokud využijeme obrovský potenciál úspor, zvýšení energetické efektivity a dostupné obnovitelné zdroje energie. Pokud však v rámci společné evropské energetické politiky rozhodneme o stavbě nových reaktorů, bude to ve svém důsledku bohužel znamenat zakonzervování energetiky na úrovni minulého století a také posílení vlivu velkých elektrárenských společností.

Věříme, že toto při svých dalších krocích na evropské úrovni vezmete do úvahy.

Ing. Monika Machová Wittingerová, sdružení Jihočeské matky
Ing. Edvard Sequens, Calla – Sdružení pro záchranu prostředí
Mgr. Pavel Vlček, Občanská iniciativa pro ochranu životního prostředí
Ing. Martin Sedlák, Hnutí DUHA

Jaderný skeptik

Motto: „Jsem přesvědčen, že přišel čas na renesanci jaderné energie. Odpor vůči ní má spíše charakter předsudků než nějakého racionálně podloženého názoru.“ (Petr Nečas, t. č. předseda vlády ČR)

Čeští politici v čele s premiérem chtějí přesvědčit Evropskou unii, aby stavěla více jaderných elektráren. Petr Nečas má jistě právo domnívat se, že jaderná energetika je nejlepším řešením složité rovnice zvané česká energetika. Jako předseda vlády má bezpochyby také právo tento názor prezentovat a prosazovat, a to i na evropské scéně. Hodně problematičtější je však druhá část jeho výroku.

Premiér naší země tou větou nejen rezignoval na věcnou diskusi o složité problematice, ale rovnou naházel všechny oponenty do jednoho iracionálně předsudečného pytle. Přitom ani největší podporovatel jádra by neměl zapomínat, že jaderná energetika má svoje nevýhody. A stejně tak i odpůrce atomových elektráren by měl přiznat, že mají i některé výhody. Diskuse obou táborů ve svobodné společnosti pak neslouží k převálcování protivníka, ale k hledání argumentů, které umožňují laikům vytvořit si vlastní názor.

Je škoda, že premiér se diskusi brání s pomocí laciného nálepkování. Pokud je skutečně přesvědčen, že jaderný skepticismus stojí na předsudcích a iracionalitě, neměl by pro něho být problém v takovém názorovém klání vítězit a sbírat v tradičně pro-jaderné zemi politické body. Jenže možná sám tuší, že tak jednoduché by to asi nebylo, tak se raději schovává za svou údajnou racionalitu.

Stát se jaderným skeptikem není ostuda. A už vůbec to nemůže být ostuda jen kvůli tomu, že se v současnosti jedná v ČR o menšinový názor. Jde o legitimní postoj, který může stát na podobně racionálních argumentech, jaké předkládají jaderní optimisté. Petr Nečas bohužel svým výrokem nevědomky prozradil, u koho v 90. letech pilně studoval techniku shazování názorových oponentů.

Jiří Řehounek

Atomové teplo pro České Budějovice?

Ze šuplíků socialistických plánovačů byl vytažen další z projektů, a to dálkový tepelný napaječ z Temelína do Českých Budějovic. Odpočíval v něm dlouho, a i když byl v uplynulém dvacetiletí občas provětrán, po zhodnocení ekonomiky projektu byl vždy zase rychle vrácen zpět. Nyní se ale stal vážně debatovanou variantou vytápění krajského města. V projektované podobě jde o dvojici potrubí vnitřního průměru půl metru o celkové délce takřka 26 km s jednou přečerpávací stanicí Obora po trase a předávací stanicí v Českých Budějovicích. Hned zkraje je třeba vyvrátit dva omyly. Teplo z jaderné elektrárny

přivezené do krajského města by nenahradilo všechny dnešní uhelné kotle místní Teplárny. Jeho výkonová kapacita 150 MW umožní nahradit necelých 40 % tepla, které dnes Teplárna, a to zejména na sídlišťích levého břehu Vltavy. Nejde také o energii, která je bez užitku vychlazovaná do atmosféry, tedy o onen zdaleka viditelný sloupec páry nad chladicími věžemi. Tam už je teplota chladicí vody příliš nízká. Pára do výměňkové stanice, tedy do vstupu tepelného napaječe do Budějic, je odebírána z koncových částí turbíny na úkor části vyrobené elektřiny. Určitě jde o opatření, které zvýší energetickou účinnost elektrárny, ale monstrózních věží se nezbavíme.

Přestože Statutární město České Budějovice, Krajský úřad Jihočeského kraje, Jihočeské matky a Calla požadovali řádné posouzení a projednání záměru v procesu hodnocení vlivů na životní prostředí (tzv. EIA) a Agentura ochrany přírody a krajiny a odbor ochrany vod Ministerstva životního prostředí je doporučili, ministerstvo se rozhodlo ukončit celou záležitost již v etapě zjišťovacího řízení. Vydalo souhlasné stanovisko, jakoby stavba byla řádně posouzena. Jedná se tak o další případ degradace celého procesu, který má umožnit vyhodnocení dopadů plánovaných staveb na přírodu i člověka.

Jsme přesvědčeni, že zmenšení dopadů provozu dosud neodsířených hnědouhelných kotlů Teplárny České Budějovice lze dosáhnout i jinými způsoby. V první řadě jde o snížení spotřeby energie v soustavě centrálního zásobování teplem pomocí řady opatření u koncových odběratelů – zateplením budov, výstavbou nových již v přísném energetickém standardu, ale i rekonstrukcí sítě horko- a parovodů za účelem snížení jejich ztrát. Spotřeba energie tak může být nižší o desítky procent. Další cestou je promyšlené zapojení zdrojů využívajících obnovitelné zdroje energie do soustavy – spalování biomasy (nikoliv však v elektrárenském režimu, jak je plánováno v Novém Vráťě), využití slunečního tepla či tepelných čerpadel v budovách. A konečně mezi smysluplné varianty jak ekologičtěji, spolehlivě a diverzifikovaně zajistit teplo pro odběratele v Českých Budějovicích, jsou malé plynové kogenerační jednotky.

Na námitky, že taková opatření zvednou cenu tepla lze říci jediné – srovnajme varianty, nevrhejme se bezhlavě do té, která je na první pohled nejlákavější. Ono ani teplo z Temelína nebude zadarmo, protože ČEZ bude mít nižší zisky za prodanou elektřinu, bude se muset zaplatit vysoká cena napaječe a také bude nutné udržovat rezervu pro případ výpadku dodávky.

Náplastí na postup Ministerstva životního prostředí je alespoň to, že se Calle do závěru zjišťovacího řízení, tedy budoucích podmínek pro realizaci stavby, podařilo prosadit konkrétní opatření na ochranu přírody, a to včetně uvedení dnes nefunkčních biokoridorů, kterými bude potrubí procházet, do funkční podoby. Žel tedy jen jakési ozelenění problematického záměru.

Edvard Sequens

Kauza Modrý most je znovu na začátku

O této českobudějovické kauze jsme čtenáře Dáblíku již široce informovali. Naposledy bylo ve věci rozhodnuto ve prospěch občanského sdružení Modrý most a občanských sdružení vůbec rozsudkem Nejvyššího správního soudu v květnu 2010. Tehdy byl „rozlousknut“ tvrdý oříšek v otázce účasti občanských sdružení ve stavebních řízeních. A Nejvyšší správní soud řekl občanským sdružením „Ano“. Nicméně pro samotný Modrý most to nemělo žádný reálný dopad. NSS poslal celou věc zpět na začátek, ale bez zpětného účinku – tedy nezakázal provoz na mostě –, o nějž šlo především. Stavební úřad tedy má napravit svá procesní pochybení

a rozhodovat znovu. Teprve v lednu 2011(!) vyslyšel právní názor Nejvyššího správního soudu Krajský úřad Jihočeského kraje a vydal na základě jeho rozsudku rozhodnutí o zrušení stavebního povolení a vrátil stavební řízení na začátek. Krajský úřad kromě jiného ve svém rozhodnutí konstatoval, že v novém řízení si musí odbor dopravy a silničního hospodářství obstarat správní názor stavebního úřadu, zda v dané věci má být vedeno územní řízení, či postačí jen stavební. Bohužel soud však nevyslovil svůj názor na věc, kterým by musely být úřady v této věci vázány. Již v předchozím řízení bylo územní řízení o změně stavby obejito, neboť došlo jen ke stavebnímu povolení. Zajímavé je, že pokud si „řadový občan“ například pouze mění fasádu, je nutné územní rozhodnutí, pokud však jde o záměr města zprůjezdnit most pro automobilovou dopravu, což ve svém důsledku závažně ovlivní dopravu v širokém území, postačí pouze stavební řízení...

Pavla Matějková

Ještě k Boleticím

V minulém čísle Dáblíku jsme se v článku „Boletice opět v kurzu“ zmiňovali o genofondovém sadu, který vznikl v Boleticích, což bylo chybné. Naše čtenářka Martina Filipová še uvedla na správnou míru. Odrůdy objevené na území vojenského újezdu Boletice pěstuje a množí paní Dana Kindlmannová ve své školce v Prostředních Svincích (farma Gita), u níž si lze ovocný stromek spolu se všemi potřebnými certifikáty také zakoupit.

Pavla Matějková

Vycházka za přírodou i historií

V cyklu přírodovědných vycházek se snažíme nejen opakovat úspěšná témata, ale zároveň objevovat i zajímavé „novinky“. Tak jsme připadli i na myšlenku skloubit přírodu s historií a uspořádat 12. února první letošní vycházku pod názvem „Za stromy a historií do centra“. I v mrazivém únorovém ránu se u Polikliniky Sever sešlo 38 účastníků. Lektori Tomáš Malina a Milan Štech je provedli českobudějovickými Sady od Mariánského náměstí k Senovážnému náměstí a kolem Jihočeského muzea na nábřeží Malše, kde vycházka skončila.

Milan Štech představil domácí, ale zejména exotické dřeviny, které se v parku na Sadech pěstují. Kromě představení stromů a keřů, jako jsou jinan, katalpa, liliovník, šácholan, tisovec nebo paulovnie, povídal také o jejich geografickém původu nebo evoluční historii. I v únoru mohl představit také jednu kvetoucí dřevinu – kalinu vonnou. Tomáš Malina prováděl účastníky vycházky po známých místech, kudy denně procházíme, aniž bychom si uvědomovali, že tudy dlouho před námi kráčela historie. Mluvil o významných osobnostech Českých Budějovic, architektuře, zbouraných i nikdy nepostavených stavbách, městském opevnění i historii pomníků.

Bylo zajímavé, jak se obě témata vycházky začala přirozeně prolínat. Účastníci oba lektory zásobovali smršť doplňujících otázek a mnozí se ptali, kdy budou další vycházky a proč je více nepropagujeme (což bohužel nezávisí tak docela na Calle). Čtenářům Dáblíku důvěrně sdělujeme, že další vycházka „Za sovami a datly do okolí Máje“ bude v sobotu 19. března – bližší podrobnosti se dozvíte jako obvykle v pozvánkách na akce. A co se týče případné vycházky „Za stromy a historií do centra II“, necháváme si zadní vrátka otevřená...

Jiří Řehounek

Fotosoutěž „Torza jsou krásná!“ zná své vítěze

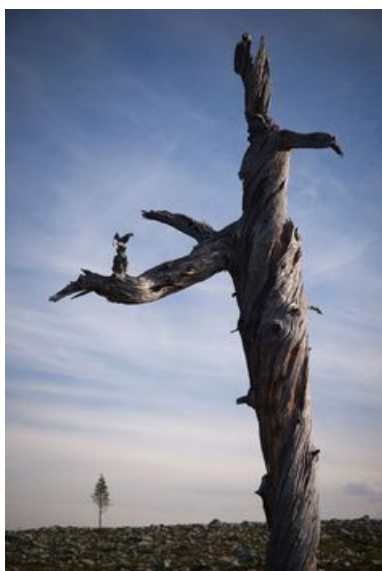
Porota fotosoutěže „Torza jsou krásná“ vybrala vítězné snímky. Calla soutěž vyhlásila vloni na podzim, aby propagovala užitečnost a krásu starých stromů a mrtvého dřeva v krajině.

Ve velké konkurenci 105 amatérských fotografií zvítězil Jan Miklín s fotografií „Zima na Černých loukách“.

Druhé místo obsadila Eva Stanovská se snímkem „Trojice“.

O třetí místo se podělili Jan Husák („Bojovník“)

a Stanislav Voksa („Na Kampě“).

Vítězkou studentské kategorie se stala Michaela Pokorná s fotografií „Samota“.

Porota udělila také několik čestných uznání. V současné době připravujeme webovou galerii, kde budou k shlédnutí nejlepší snímky.

Nejlepší fotografie bude v letošním roce zveřejňovat také Ďáblík. Dnes začínáme fotografiemi, které obsadily stupně vítězů. Jejich autorům gratulujeme a posíláme ceny!

Jiří Řehounek

Soutěž Město stromů

Nadace Partnerství pod záštitou Ministerstva životního prostředí vyhláší šestý ročník soutěže Město stromů. Nově se do soutěže mohou přihlásit všechna města na území České republiky. Jejich úkolem je připravit celoroční kampaň pro veřejnost inspirovanou stromy a přírodou. Vítězné město získá kromě titulu a finanční odměny ve výši 50 tisíc korun od společnosti Tetra Pak také jedinečnou možnost zúčastnit se celoevropského klání Entente Florale Europe (Evropská kvetoucí sídla). Uzávěrka přihlášek je 5. června 2011.

„*Stromy a zeleň ve městě mají své místo. Prostřednictvím soutěže Město stromů se snažíme města motivovat, aby zlepšovala kvalitu svého prostředí a aktivně do této činnosti zapojovala také své obyvatele. Chceme jim ukázat, že úsilí vynaložené na tuto oblast ocení místní lidé, turisté i mezinárodní komise Entente Florale Europe,*“ uvádí Hana Zuchnická, koordinátorka soutěže Město stromů. Vítěz soutěže má totiž přednostní právo postoupit do prestižního celoevropského klání Evropských kvetoucích sídel.

A jaké nároky na město soutěž klade? „*Radnice, která chce o titul soutěžit, by měla prokázat vůli udělat své město zelenějším, zdravějším a příjemnějším pro život. Zároveň by měla pro své obyvatele připravit ekologicko-osvětovou kampaň, která zábavnou formou zvýší povědomí lidí o péči a ochraně životního prostředí,*“ říká členka poroty Hana Zmítková ze společnosti Tetra Pak. Podrobné informace o kritériích soutěže a přihlášku naleznete na www.stromzivota.cz/mestostromu.

Slavnostní předání titulu novému Městu stromů a zahájení jeho roční kampaně se uskuteční v říjnu 2011. Vítězné město stromů převezme symbolické žezlo od současného držitele titulu, Broumova.

Harmonogram:

- Uzávěrka příjmu přihlášek: 5. června (Den životního prostředí)
- Zveřejnění vítěze soutěže: červen/červenec 2011
- Slavnostní zahájení kampaně: říjen 2011
- Doba trvání kampaně: říjen 2011 – říjen 2012

Více informací na www.nadacepartnerstvi.cz, vybral Edvard Sequens

Strom roku také mezinárodně

Nadaci Partnerství se podařilo oblíbenou českou anketou Strom roku nadchnout další čtyři evropské země. Do 6. března se tak o titul nejsympatičtějšího evropského stromu budou ucházet zástupci Rumunska, Maďarska, Bulharska, Slovenska a samozřejmě také České republiky. Více na webových stránkách www.voting.treeoftheyear.org

Všechny přihlášené stromy jsou zajímavé nejen svým vzhledem a stářím, ale hlavně pověstí či historií, která se k nim váže. Českou republiku reprezentuje Hromův dub z Olomoucka, nositel titulu Strom roku 2010.

Od příštího roku se evropského kola budou účastnit také Poláci, Francouzi a Irové, Nadace Partnerství jedná i s ostatními evropskými státy.

Nadaci Partnerství se podařilo oblíbenou českou anketou Strom roku nadchnout další čtyři evropské země. Do 6. března se tak o titul nejsympatičtějšího evropského stromu budou ucházet zástupci Rumunska, Maďarska, Bulharska, Slovenska a samozřejmě také České republiky.

Všechny přihlášené stromy jsou zajímavé nejen svým vzhledem a stářím, ale hlavně pověstí či historií, která se k nim váže. Českou republiku reprezentuje Hromův dub z Olomoucka, nositel titulu Strom roku 2010.

Finalistu lze vybrat na webových stránkách uvedených v souvisejících odkazech! Hlasování skončí 6. března.

Od příštího roku se evropského kola budou účastnit také Poláci, Francouzi a Irové, Nadace Partnerství jedná i s ostatními evropskými státy.

Pavla Matějková

Pomáháme břehulím i vědě

Čtenářům Dáblíku asi nemusíme nijak zvlášť představovat ani břehule, ani naše aktivity na jejich ochranu. I když se většinou zaměřujeme na praktickou ochranu břehulí, v rámci jednotlivých projektů se daří získávat řadu vědecky cenných poznatků. Mezi dosud neznámé aspekty života břehulí patří i péče o potomstvo. Hnízda břehulí jsou skryta v hlubokých norách, navíc obě pohlaví tohoto druhu jsou na první pohled k nerozeznání podobná. Nové nečekané poznatky o této problematice zveřejnil tento týden v jednom z nejprestižnějších ornitologických časopisů Bird Study dlouhodobý spolupracovník Cally Petr Heneberg.

Na základě dlouhodobého výzkumu dokončeného díky dvěma projektům Cally, podpořeným v grantovém řízení Ministerstva životního prostředí v letech 2009 a 2010, zjistil, že u tohoto druhu ptáků dochází k velmi nerovnoměrné dělbě péče o potomstvo. „Zatímco zpočátku se obě pohlaví podílejí rovným dílem na hloubení nory a výstavbě hnízda, v pozdějších obdobích se situace mění. V noci se stará o vajíčka či mláďata téměř výhradně samice, oba rodiče se dělí o péči o potomstvo rovným dílem jen během dne. V případě, že se samice rozhodne hnízdit v daném roce dvakrát, již ke konci krmení mláďat ji lze najít na záletech s novými samci. Ovšem nic není zadarmo. Pokud samice skutečně podruhé zahnízdí, podíl samce na péči o druhou snůšku je mizivý, zhruba čtvrtinový, a to jak ve dne, tak i v noci,“ říká Petr Heneberg.

Pokud chcete břehulím také pomoci, můžete se podívat na web „Adoptujte břehuli“ na www.calla.cz/brehule.

Jiří Řehounek (s využitím tiskové zprávy Cally)

Na co ministr Chalupa zapomněl

Nový ministr životního prostředí Tomáš Chalupa poprvé představil své priority. Měla by k nim patřit například ochrana zemědělského půdního fondu, nakládání s odpady, pokračování programu Zelená úsporám, ochrana ovzduší či protipovodňová ochrana. Na řadu urgentních úkolů ale zcela zapomněl a jeho konkrétní postoj k vlastním prioritám zůstává většinou nejasný. Jedenáct ekologických organizací proto vyzvalo ministra, aby usiloval o řešení vážných globálních ekologických problémů.

Na evropské úrovni by měl prosazovat zejména společný závazek snížit emise oxidu uhličitého o 30 % do roku 2020. EU usiluje o snížení svých emisí CO₂ o 80-95 % do roku 2050, ve srovnání s rokem 1990. Nejefektivnější cesta k dosažení tohoto cíle vede přes závazek EU snížit emise oxidu uhličitého o 30 % do roku 2020. Tento závazek by zajistil rychlejší a efektivnější modernizaci evropského hospodářství, zvýšení konkurenceschopnosti evropské ekonomiky a snížení její závislosti na dovozu fosilních paliv.

Na národní úrovni požadujeme, aby prosazoval konkurenceschopnou inovativní „zelenou“ ekonomiku a moderní udržitelnou energetickou koncepci postavenou na maximální energetické efektivitě a efektivním využití obnovitelných zdrojů energie nad rámec vládního akčního plánu. Ten v kombinaci s diskutovaným vládním návrhem novely zákona o podpoře obnovitelných zdrojů energie, který znemožňuje poskytnutí dotace v případě překročení ročních stropů, může paradoxně vést k útlumu celého sektoru a nesplnění minimálního 13% podílu obnovitelných zdrojů na konečné spotřebě energie do roku 2020, k němuž se ČR zavázala. S tím souvisí nutnost zajistit pokračování úspěšného programu Zelená úsporám a dořešit stávající převis žádostí nad dostupnými prostředky, který vznikl za éry ministra Drobila. Ten navzdory varovným informacím jím jmenovaného vedení Státního fondu životního prostředí uzavřel příjem nových žádostí do programu Zelená úsporám příliš pozdě – těsně po obecních a senátních volbách. Počet přijatých žádostí v té době již převyšel dostupné finanční prostředky. Drobil tak způsobil problémy žadatelům i svému nástupci na postu ministra a poškodil pověst programu.

Ve spolupráci s ministerstvem průmyslu a obchodu by měl ministr Chalupa dokončit proces zajištění uhlí pro teplárny z velkolomu Vršany a urychleně předložit již jeho předchůdcem slibovaný zákon o ochraně

ovzduší. V rámci procesu posuzování vlivů na životní prostředí záměru na rozšíření těžby uhlí ve velkolomu Vršany MŽP uložilo podmínku, že 60% v budoucnosti těženého uhlí musí být přednostně dodáváno teplárnám. Ty z něj budou efektivně vyrábět elektřinu a teplo pro domácnosti. Teplárny získají více času na postupný přechod na obnovitelné zdroje energie a nebudou usilovat o prolomení limitů těžby uhlí. Obvodní báňský úřad v Mostě však brání převedení této podmínky do správního rozhodnutí. Odvolání nyní řeší Český báňský úřad.

Chceme, aby nový ministr zajistil, že při stanovení pravidel pro urychlení velkých staveb nebude omezena veřejná kontrola a občanská práva. Pracovní verze novely stavebního zákona připravená meziresortní komisí počítá s radikálním omezením veřejné kontroly rozhodování stavebních úřadů a je tak v přímém rozporu s veřejným závazkem koaličních stran. V případě jejího schválení hrozí vyloučení veřejnosti z územních i stavebních řízení u projektů, u kterých neproběhlo plné posouzení vlivů na životní prostředí. K nejznámějším takovým příkladům patří pražský tunel Blanka nebo projekt Plzeňské spalovny. Občanům má být dále zabráněno v účasti ve stavebních řízeních, kde se rozhoduje o konkrétní podobě stavby nebo o provozu nákladní dopravy na staveništi. Ve zbývajících správních řízeních by pak ztratili práva účastníka řízení a stali se pouhými „pozorovateli“. Zmíněná opatření přitom vůbec neřeší hlavní příčinu protahování přípravy – tedy nedodržování lhůt a chyby v rozhodování úřadů a pomalost následných soudních procesů.

Ministerstvo životního prostředí také nesmí ustupovat od důsledného trestání znečišťovatelů za porušování zákona. Exministrem Drobilem pověřený ředitel České inspekce životního prostředí (ČIŽP) připravil návrh na zrušení zákonné povinnosti trestat znečišťovatele za porušení ustanovení v některých zákonech, ale MŽP materiál dosud neschválilo. Rozšiřování možnosti odpouštět pokuty by zvýšilo tlak na rozhodování ČIŽP ze strany průmyslu a snížilo jeho motivaci k dodržování zákona. Nadbytečná administrativní zátěž přitom již byla z příslušných zákonů odstraněna, případně je její odstranění navrženo (např. návrh zákona o odpadech). Ke zpochybňování nevyhnutelnosti odpovídajícího trestu při porušení platných pravidel proto chybí důvod.

Co nejdříve musí ministerstvo schválit již připravenou vyhlášku, která zamezí kácení stromů a alejí bez povolení a dostatečné náhrady. V roce 2009 došlo k novele zákona o ochraně přírody a krajiny, nebyla však aktualizována vyhláška, která upravuje konkrétní naplňování zákona. Tato vyhláška by měla zmenšit maximální obvod stromů, které je legální kácet bez povolení, a tedy i bez možnosti stanovit za ně náhradní výsadbu. Problémem je tak zejména plošné kácení na pozemcích určených k zástavbě. V současnosti se bez povolení kácejí všechny stromy o obvodu menším než 80 cm (měřeném ve výšce 1,3 m). Občanské iniciativy navrhuje, aby se tato hranice snížila na 40 cm tak, jak je tomu například v sousedním Slovensku.

Je nutné změnit jednostranný způsob přípravy zákona o národním parku Šumava směrem k široké dohodě a doplnit chybějící lokality do soustavy evropsky významných chráněných území NATURA 2000. Na konci března se v ČR uskuteční biogeografický seminář, kde Evropská komise zhodnotí postup ČR při dokončování sítě NATURA 2000. Komise naší zemi vytýká nadřazení ekonomických cílů nad odborné biologické argumenty. Chybí ochrana unikátního Labského kaňonu či Slavíkových ostrovů, tedy míst, která jsou ohrožena plánovanou výstavbou jezů.

Ministr by měl také předložit opatření, která usnadní třídění odpadu, a veřejně se postavit za jeho předchůdci vyslovený nesouhlas se změkčováním hlukových limitů. Ministerstvo zdravotnictví v prosinci 2010 předložilo k meziresortnímu připomínkování návrh novelizace nařízení vlády o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, kterým (mimo jiné) navrhuje zvýšení hygienických limitů hluku v chráněných venkovních prostorech staveb a v chráněném venkovním prostoru z 60dB na 65dB (den), z 50 dB až na 60 dB (noc). Dokument Night Noise Guidelines for Europe, zpracovaný Světovou zdravotnickou organizací v roce 2009, ale doporučuje jako základní hlukový limit pro noční dobu 40 dB. To je o 20 dB méně, než se chystá zavést ministerstvo novelou nařízení. Zvýšení limitu o pouhé 3 dB přitom (díky logaritmické funkci) znamená zvýšení intenzity vnímání hluku na dvojnásobek.

Podle společné tiskové zprávy: Arnika, Bioinstitut o.p.s., Calla, Ekologický právní servis, Greenpeace ČR, Hnutí DUHA, Nezávislé sociálně ekologické hnutí – NESEHNUTÍ, PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců, Společnost pro udržitelný život, Ekologický institut Veronica, Zelený kruh upravitel Edvard Sequens

Přišel ten čas a dění ve veřejném prostoru nám začíná nabízet výroky, které budou mít šanci utkat se v celostátní soutěži Zelená perla ročníku 2011. V posledních týdnech například v souvislosti s paradoxním jmenováním Jana Stráského do funkce ředitele Národního parku Šumava.

Budeme rádi, pokud nám i Vy pomůžete s nominacemi a citacemi, které Vás zaujmou. Posílejte je na adresu redakce.

Edvard Sequens

„Úkol pana ministra je, abychom udělali krizový management. To v případě kůrovce znamená rychle sepsat, kde se musí zasáhnout, kde se musí vytvořit nárazníková pásma, aby se kůrovec dál nešířil. A protože to možná bude ve většině případů proti zákonu, musíme požádat o výjimky. První výstup bude tedy dodání velkého seznamu žádostí o výjimky, ve kterých parcelách můžeme zasáhnout, abychom se pokusili kůrovce zastavit.“

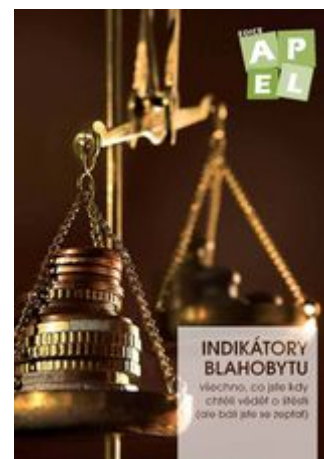
Jan Stráský, čerstvý ředitel Národního parku Šumava, v rozhovoru „Stráský: Kůrovcem napadený strom se musí pokácet. I kdyby to bylo proti zákonu“, Ekolist.cz, 14. února 2011

PRÁVĚ VYŠLO

Indikátory blahobytu

Výsledky jednání klimatické konference v mexickém Cancúnu ukazují, že bez pokročilejšího vnímání úspěchu společnosti se v budoucnosti neobejdeme. Uvědomují si to již i přední světoví státníci, včetně britského premiéra Davida Camerona či francouzského prezidenta Nicolase Sarkózyho. Dostupné možnosti, jak úroveň společenského pokroku měřit komplexnějšími způsoby, než to dokáže obvykle užívaný hrubý domácí produkt, shrnuje publikace Zeleného kruhu **Indikátory blahobytu**.

Publikace edice APEL shrnuje několik nejvýznamnějších indikátorů, které umožňují měřit štěstí obyvatel i kvalitu přírodních ekosystémů: kromě známého indexu lidského rozvoje, indexu šťastné planety či ekologické stopy, je to i pro české podmínky nyní zásadní indikátor uhlíková stopa. Právě probíhající klimatická jednání v mexickém Cancúnu dokládají, že české emise skleníkových plynů vysoce překračují úroveň, která je dlouhodobě udržitelná. Rozšíření konceptu „uhlíkové stopy“ může lidem pomoci uvědomit si, kolik emisí co stojí. Nejde přitom pouze o určování uhlíkové náročnosti potravin nebo celých států. Uhlíkovou stopu si mohou změřit i města. Právě na důležitost měřit a vyhodnocovat spotřebu uhlíku na lokální bázi upozornila nejen cancúnská konference, ale nedávno i iniciativa britského premiéra Davida Camerona, který usiluje o rozšíření tzv. „indexu štěstí“. Vlastní analýzy uhlíkové náročnosti si již nechala zpracovat i některá česká města. Například každý obyvatel Vsetína tak mohl zjistit, jaká je poměrná část městských emisí, které na něj připadají. Pro Vsetín to představuje ekvivalent 8,6 tun CO₂, což je množství nižší, než celorepublikový průměr. V publikaci je představena i řada dalších indikátorů, například tzv. lokální multiplikátor, jenž umožňuje zjistit, do jaké míry se investované peníze „točí“ a tím pádem i násobí v daném regionu. Studie popisující, odkud a kam tečou peníze v bělokarpatské obci Hostětín, prokázala, že každá koruna investovaná v tamější biomasové výtopně přinese další 1,30 Kč pro místní ekonomiku v navazujících investicích. Vzhledem k tomu, že tento provoz využívá místní obnovitelné zdroje, neposiluje navíc českou závislost na zahraničních energetických zdrojích.

Tisková zpráva Zeleného kruhu, vybral Edvard Sequens

Publikace je volně dostupná ke stažení na internetové adrese:

<http://www.zelenykruh.cz/dokumenty/indikatory-blahobytu-2010.pdf>

Prezentace autorů publikace jsou dostupné na internetové adrese:

<http://www.zelenykruh.cz/cz/edice-apel/>

Přednášková beseda „Energeticky soběstačná obec v teorii a praxi“

Calla v rámci malého dvoudílného cyklu o energetické soběstačnosti zorganizovala a nabídla veřejnosti, a především starostům z okolí Českých Budějovic, druhý díl přednáškové besedy s názvem „Energeticky soběstačná obec v teorii a praxi“. Zájem ze strany veřejnosti byl mnohonásobně větší než ze strany starostů, ačkoli právě pro ně byla akce primárně určena a byli v předstihu pozváni. Doufejme, že jim myšlenka energetické efektivity a soběstačnosti není úplně cizí – bylo by to škoda.

V úvodu nastínil Karel Srdečný z EkoWATTu základní důvody a možnosti energetické soběstačnosti s pomocí příkladů z Čech i Rakouska. V současnosti by se daly zcela soběstačné obce v naší republice sotva spočítat na prstech jedné ruky. V českých podmínkách lze částečné soběstačnosti obcí docílit buď s vlastním centrálním zdrojem tepla na biomasu nebo s bioplynovou stanicí. Bioplynová stanice má tu výhodu, že současně vyrábí teplo a elektrickou energii (tzv. kogenerace). Tyto dva hlavní zdroje – centrální vytápění biomasou a bioplynovou stanicí – je dobré doplnit o další druhy obnovitelných zdrojů energie: termosolární a fotovoltaické systémy provozované buď na jednotlivých domech či větších plochách (ideálně průmyslových a nikoli na zemědělské půdě); dále, podle podmínek, o malou vodní elektrárnu, větrnou elektrárnu a popř. zařízení na využití geotermální energie. Základem úspěchu, což potvrdil i následně pan starosta, je dobře promyšlená a zpracovaná energetická koncepce odpovídající podmínkám a reálným možnostem v dané lokalitě.

Z úst starosty obce Kněžice u Nymburka se účastníci dozvěděli, že energetická soběstačnost je v tamější obci řešena právě za pomoci dvou zmíněných hlavních zdrojů: bioplynové stanice a centrální biomasové výtopny, přičemž výtopna hraje doplňující úlohu a vyrábí jen v topné sezóně zatímco bioplynová stanice běží permanentně a zásobuje teplem celou obec (včetně např. domova pro seniory, základní i mateřské školy a obecních bytů) a v letních měsících ohřívá užitkovou vodu. Obec odprodává el. energii do veřejné sítě a zhruba 20% využívá pro vlastní spotřebu. Bioplynová stanice zpracovává kromě zemědělských odpadních surovin i biologické odpady z komunální sféry svážené ze širokého okolí. Pan starosta zmínil, že tento druh

energie ukrytý v biologických komunálních odpadech není zatím v ČR dostatečně využíván. Zajímavostí také je, že obec nepotřebuje čističku odpadních vod. Soukromé žumpy jsou pravidelně vyprazdňovány a jejich obsah slouží jako surovina pro výrobu bioplynu.

A nyní pár čísel: v bioplynové stanici vyrábí jedna kogenerační jednotka 330 kW el. energie (do rozvodné sítě dodá za rok 2200 MWh) a 405 kW tepelné energie ze které jde na samotný proces fermentace zpět 120 kW a na hygienizační linku 72 kW; do centrální sítě rozvodu tepla odchází něco mezi 200-250 kW. Obec provozuje dva kotle, jeden na slámu, druhý na štěpku, dohromady s výkonem 1200 kW, spolu s teplem z kogenerační jednotky jde tedy do centrálního teplovodu max. 1500 kW. Ročně se ušetří přes 3100 tun uhlí a výroba tepla je stále levnější, než spalováním uhlí. Délka teplovodu je okolo 6 km.

Obec získala řadu ocenění: za energetickou efektivnost v roce 2007; obsadila 3. místo v soutěži Energy Globe Award ČR 2008, a také obdržela Cenu zdraví a bezpečného životního prostředí v roce 2008.

V následné diskuzi se účastníci živě zapojili do debaty a dozvěděli se o dalších podrobnostech energetického obecního projektu, který je prvním v ČR a bezpochyby také dobrým příkladem k následování. Energetická soběstačnost (alespoň částečná) je dosažitelná pro mnoho obcí - a současně dobrou ekologickou investicí do budoucnosti. Měli bychom se stále učit, jak zacházet s přírodou co nejšetrněji, protože se to nám, a hlavně dalším generacím, určitě vyplatí.

Vojtěch Šimek

Hodina Země

Hodina Země je každoroční událost, v níž se lidé, města a firmy společně hlásí k ochraně klimatu. Jedná se o hodinové zhasnutí světel, ať již veřejného osvětlení, štítu firmy nebo ve vlastním obýváku. Hodinu Země pořádá největší světová ochranná organizace – WWF. Ta v roce 2010 oslovila Český svaz ochránců

přírody, aby akci koordinoval v Česku. Konkrétní organizační práci má na starost základní organizace Českého svazu ochránců přírody Veronica, která se rozhodla v organizaci akce pokračovat i v dalších letech. Akce se v roce 2011 koná také jako součást projektu ČSOP Veronica *Zhasněte a uvidíte*, který finančně podpořil Státní fond životního prostředí a Ministerstvo životního prostředí ČR.

Hodina Země 2010 byla patrně největší světovou událost se zapojením veřejnosti. Propojila zhasnutím (leckde i na celou noc) více než miliardu lidí na celé planetě, ve více než 6000 obcích, propojila veřejný i soukromý sektor. Historie Hodiny Země se datuje k 31. březnu 2007, kdy více než 2,2 miliónu domácností a firem v australském Sydney vypnulo na hodinu svá světla. Uplynul jeden rok a Hodina Země dosáhla již do 370 měst a obcí, ve více než 35 zemích, v 18 časových pásmech. Kampaň se proměnila z události v Sydney v celosvětové hnutí za trvale udržitelný život. V r. 2008 zhaslo v rámci Hodiny Země svá světla odhadem 50 až 100 milionů lidí po celém světě. Na jednu hodinu navíc potemněly světově známé dominanty, včetně mostu Golden Gate v San Francisku, římského Kolosea, reklamy na Coca-Colu na náměstí Times Square nebo hotelu Jumeirah v Dubaji.

Ve svém třetím roce se Hodina Země 2009 zapsala do historie jako dosud nejrozsáhlejší dobrovolná akce vůbec, představovala první celosvětové vyjádření názoru. I úspory energie ukazují, že stovky milionů lidí hlasovaly pro Zemi tím, že svá světla vypnulo 4159 měst v 88 zemích včetně 79 hlavních měst a 9 z 10 nejlidnatějších velkoměst. Mezi světově známými stavebními památkami, které podpořily akci zhasnutím, byla např. Sfinga a pyramidy v Gíze, socha Krista Spasitele v Brazílii nebo pařížská Eiffelova věž. Tento jednoduchý a přitom viditelný čin – zhasnutí světla – poskytl silný mandát světovým leadrům pro přípravu konference COP15 (Konference OSN o klimatických změnách) v Kodani v prosinci 2009, i do budoucna.

Hodina Země 2010 byla důležitou výzvou pro každého jednotlivce, vládu či firmu, aby převzali zodpovědnost a sehráli tak svou roli při zajišťování udržitelné budoucnosti. Nejvýznamnější budovy a stavby napříč Evropou, Asií, Pacifikem, Středním Východem i oběma americkými kontinenty zůstaly potemnělé. Povzbuzováním veškerých měst, firem i jednotlivců k účasti na této akci - vypnout světla byt' i na pouhou jednu hodinu - obdržel svět důležité poselství, že je nutné zaměřit se na klimatické změny. Potvrdilo se, že přispět může každý z nás.

Jak se mám přihlásit k Hodině Země?

Přidejte se ke stránce Hodiny Země ČR na Facebooku a potvrďte svou účast u [události Hodina Země 2011](#). Další možností je pak potvrdit svou účast přímo na celosvětovém webu www.earthhour.org. Pokud chcete přihlásit své město nebo firmu, najdete více informací tu: <http://www.veronica.cz/?id=495>.

... hodinou to jen začíná!

Poznámka redakce: Podle internetových zdrojů se Hodina Země 2011 odehraje 26. března od 20:30 do 21:30 h, vždy podle místního času účastníků.

MALÝ OPRAVNÍK BIOLOGICKÝCH OMYLŮ

Kdo žije v lese?

Rodiče malých dětí potvrdí, že lepoprela a dětské knížky o zvířátkách patří k oblíbeným kratochvílím batolat a předškoláků. Když si však biologicky vzdělaný člověk prolistuje v knihkupectví namátkou vybrané tituly, často střídavě bledne a brunátní. To když je například zcela evidentní krtonožka označena za cvrčka. V jiné publikaci pro nejmenší zase pomáhá výr rodině ježků hledat ztracené mládě. Dovedu si to představit i v reálu, ale v případě hlavního ježčího predátora by rozhodně konec nebyl tak idylický.

Když jsem byl malý, dlouho mi vrtala hlavou ještě jedna záhada spojená s dětskými knížkami o přírodě. Určitě to znáte: „Kdo žije v lese?“ a jiná podobná panoramata. Ty kresby byly doslova napěchované různými živočichy od brouků až po velké savce. Když jsem pak natěšený přišel do lesa, bylo tam jako vymeteno. Po usilovném pozorování jste za hodinu zahlédli dvě sýkory, běláška a chrobáky na cestě. Teprve postupně jsem přicházel na to, že živočichové s obrázků se nemohou potkat najednou,

protože každý je aktivní v jinou denní dobu nebo v jiném lesním patře, někteří z nich žerou jiné a další prakticky nevyhlázejí z úkrytů. A hlavně na vás nejsou vůbec zvědaví, takže utečou, jakmile sojka ohlásí váš vstup do lesa.

Dnešní děti na tom nejsou o nic lépe. Akorát ke zvířátkům z lesa přibyli ještě dinosauři. Když se tak dívám na obraz jurské krajiny přeplněný hned několika druhy veleještěřů, říkám si, jestli bych na výletě strojem času nějakého vůbec potkal. Snad by alespoň platilo, že Apatosaurus by se v porostu schoval nepoměrně hůře než veverka.

Jiří Řehounek

Jela, jela mašinka

Je tomu něco málo přes rok, co Jihočeský kraj zřídil jako svou servisní organizaci Jikord s.r.o. pro koordinaci dopravy v Jihočeském kraji. Taková koordinace je zapotřebí jako sůl: každý přece známe situace, kdy na nějaké trase dlouhé hodiny nic nejede (tedy kromě aut) a pak v rozmezí několika minut tudy profrčí souběžně vlak i autobus. Jinde zase čekáte na přestup skoro hodinu nebo naopak máte k dispozici jen pár minut, které kvůli běžným, provozním zpožděním prostě nestačí. Po roce Jikord vydal první zřetelný výsledek své činnosti; je jím ovšem spolupodíl na likvidaci (!) provozu na železniční trati Dívčice-Netolice. Trať o délce 14 km a s 6 stanicemi pochází z r. 1895 a byla zrušena údajně pro ekonomickou ztrátovost. Tak alespoň

argumentoval první náměstek jihočeského hejtmána Martin Kuba (ODS), který si v tomto směru notuje se svým šéfem Jiřím Zimolou (ČSSD) – o situaci jsme podrobněji referovali v úvodníku k prosincovému Ďáblíku. Očekávali bychom (snad, my naivkově), že Jikord nabídne krajským vůdcům komplexnější pohled; opak je však pravdou. Jednatel Jikordu Zdeněk Zemlička jen krotce opakuje, co každý ví, totiž že *v oblastech provozních nákladů nebylo dosaženo harmonizace (srovnatelnosti) mezi hlavními dopravními obory – dopravou železniční a dopravou silniční, a zlomyslně dodává, že brzké řešení se nedá očekávat.* Aby nás snad nenapadlo srovnávat úředníky z Jikordu s osvěcenými byrokraty z doby císaře pána, upozorňuje nás autor, že *převážná část místních drah vznikla v období 1880 – 1918, tedy v období nerozvinuté automobilové dopravy, která je podle této logiky zřejmě skutečným požeňáním.* Vrcholem nevkusů (abychom použili mírný výraz) je následující tvrzení: *Představitelé obecních samospráv a někdy i cestující (často neplaticí!) považují rušení železniční dopravy (nikoliv rušení železničních tratí!) na regionálních tratích i v případě alternativní autobusové dopravy, za zhoršení dopravní obslužnosti; takový názor je prý špatný, protože dotace jdou přece z našich daní a plátcem daní je ve většině případů občan, který železniční dopravu nepoužívá vůbec, nebo v daném regionu.* Když pomíneme poněkud zmatenou díkci a odoláme pokušení upozornit pana docenta, že on sám je placen z daní lidí, jimž za jejich peníze neposkytuje ani ten nejmenší užitek (halasně slibované nahrazení vlaku autobusovým spojením se podél zmíněné trati nekoná, takže obyvatelé dotčených obcí nemají za zrušený vlak ŽÁDNOU náhradu), nezbyvá nám, než se podívat, jak to přímo na místě vypadalo právě v sobotu 26. února, kdy tam provoz skončil.

Vypravil jsem se tam ráno, takže jsem přišel o rozlučkový opravdu poslední vlak v podvečer. Ale i tak to bylo zajímavé. Zážitky začaly už doma. Vlak odjížděl v 8 hodin a na našem největším českobudějovickém sídlišti bylo tedy možné si vybrat pro cestu k nádraží autobus MHD buď ve čtvrt na osm (zbytečně brzo) nebo ve tři čtvrtě (pozdě). Ohrnul jsem nos nad takovou bídnou službou a po půl osmé nasedl na kolo s tím, že je nechám na nádraží v úschovně. V nevábné hale oprýskané nádražní budovy (kdysi honosné secesní stavby z počátku minulého století) jsem zjistil, že na počátku roku tam úschovnu zrušili. Vzal jsem si tedy kolo s sebou do plzeňského rychlíku a pak do té lokálky, o níž hlavně šlo. Regionova přijela od Týna nad Vltavou přes Čičenice, kde jediné bylo možné na ni přestoupit (Dívčice jako rychlíkovou zastávku zrušili už kdysi). Souprava byla plná šotoušů (pořizujících unikátní snímky z železničního provozu), mezi nimiž se objevilo i pár šotoušek. Další fotografové stáli podél trati, a když jsme projížděli kolem, horlivě cvakali spouští aparátu (na jednom místě bylo možné si všimnout, že o kus dál se na vrcholu stromu nudil orel mořský – nebyl o něj absolutně zájem).

Na netolickém nádraží se všichni cestující vyhrnuli ven a nastalo další kolo focení. Okna uzavřeného nádraží nabízela pár hořce recesistických smutečních oznámení. Když se peron vyprázdnil, nasedl jsem na

kolo a po hodině a čtvrt jízdy jsem byl doma. Ejhle, kraj jako placka, ale malebný; plno rybníků a zajímavé vsi (takové Strýčice a okolí, to je opravdový klenot jihočeského venkova) – od jara do podzimu by tahle oblast mohla lákat cykloturisty, aby podpořili místní provoz. Co dělá Jihočeská centrála turistického ruchu, co dělá Nadace Jihočeské cyklostezky? Jak to, že nepřemýšlejí, jak s využitím železnice tuto oblast zatraktivnit pro kolaře a nabízet aspoň víkendové cyklovlaky? Třeba do doby, dokud někdo neposčítá pár čísel a konečně neideologicky nenapiše, jak je silniční doprava oproti železniční nesystémově zvýhodňovaná; pak by se vše mohlo vrátit do normálu. Aby se aktuální hněv domácích zmírnil, představitelé kraje sice začali šířit zprávy o tom, že občas pojedou pár nostalgických vlaků – první z nich už na začátku května –, ale bude to stačit? I laik ví, že neudržovaná trať za pár sezon zaroste a nebude vůbec použitelná. A budou peníze na její údržbu, když nebudou příjmy z pravidelného provozu? Anebo je to všechno jinak a s brzkým definitivním zánikem se přece jen počítá?

František Xaver Šalda kdysi (v r. 1895) v jedné své stati (věnované T. G. Masarykovi) horlí *proti všemu požívavému šosáctví ať rozumu, ať hmoty – proti skeptickému rozkošnictví a hračkování – proti vší neoprávnělosti, nerozhodnosti, bezkarakterovosti – proti mdllobě a kleslosti srdce a ducha, který se spokojuje nakonec klidně tím cynickým optimismem: „všecko, co je, je nutné, jak to je, a proto je dobré“*. Je třeba – podle Šaldy – všemožně bojovat *proti této lhostejnosti, která sluje liberalismus, proti této zmalátnělosti, která sluje diletantismus, proti této povrchnosti, která sluje eklekticismus – proti všem těmto důsledkům materialistického determinismu*. Najde Šalda mezi námi své následovníky?

Tomáš Malina

Fenomén hapina

Tak jako zkřížením hotelu a vojenské posádky vznikne veřejný dům, zkřížením rovného terénu a široké zlodějské základny vznikne hapina: dopravní prostředek dostatečně nevzhledný, aby nelákal zloděje, a zároveň dostatečně funkční, aby byl dopravní. Alespoň na rovině. Hapina se dále vyznačuje tím, že rachtá a létají z ní šrouby.

Hapina je díky přívětivosti placatého terénu čistě českobudějovickým fenoménem, takže nebudějovičtí se mylně domnívají, že hapina je jízdní kolo. Není. Jde o zpravidla o pohrobka hned několika bicyklů, z jejichž ostatků vznikl stroj zcela nový, mnohdy o netušených a nevidaných jízdních vlastnostech, nemluvě o vlastnostech vizuálních a akustických. Často má hapina pouze jízdní vlastnosti, brzdné ne.

I majitelé hapin se od majitelů jízdních kol liší: zatímco bicyklista je na hlavě vybaven helmou a tělo mu pokrývá moira, v níž vypadá jako kříženec Vlastimila Harapese a reklamní kampaně, hapinista má na nohou kolíčky, v jedné ruce sedmikilový nákup, ve druhé dvoumetrové prkno a na krku pneumatiku. Bicyklisté se vyskytují zejména ve volné přírodě, na cyklostezkách a v drsném terénu, hapinisté pak uprostřed šestiproudých silnic, prodírají se davy na chodnících, kodrcají se v protisměru na kočících hlavách nebo bez osvětlení tápou tmou.

Hapinu od jízdního kola odlišuje počet částí, které z ní už odpadly. Když vám z kola sama ulítne první odrazka, pak je nemocné cykloleprou a od kola k hapině již není cesty zpět. Součásti odpadávají většinou v tomto pořadí: odrazky, světlo, nosič, řetěz, sedlo, blatníky, šlapky, přední kolo, majitel, přehazovačka a zadní kolo. Nakonec vždy zůstává zvonek.

V marné snaze předělat své hapiny zpět v jízdní kola je jejich majitelé namísto oprav tuningují nejrůznějšími způsoby: chlupatými dráty, izolepou či kobercovou páskou kolem řídítek, drsnými samolepkami na rámu, pískacími kačenkami namísto zvonků, pletenými košíčky na nosičích či alespoň originálním barevným provedením, které koketuje na jedné straně s metafyzickou barevností maleb Marka Rothka a na té druhé s rozjásaností Michala Davida a Vesmírných lidí.

Pokud jste majiteli nepojízdné hapiny, nezoufejte: kombinací funkčních částí jiných hapin můžete vyrobit hapinu novou, tedy jakousi metahapinu. Apropó, nemáte někdo funkční zadní blatník na starého favorita? V servisu mi řekli, že se už dvacet let nevyrábí. Rád bych ho s vámi vyměnil za zvonek.

Jan Flaška (původně psáno pro časopis *Sem tam*)

Jak jsou v Čechách nalézání škůdci

V loňském roce proběhla správní řízení státní ochrany přírody k uvažovanému záměru strakonické radnice postavit na vršku Kuřidle rozhlednu. Místní občané, členové strakonické organizace Českého svazu ochránců přírody, se v té době obrátili na další občanská sdružení, zabývající se ochranou přírody, s žádostí o pomoc. Obávali se zničení cenného území přírodní rezervace, která se tu nachází a o níž po léta pečují. Těžká nákladní doprava a mechanizace, použitá při dopravě částí rozhledny a při její stavbě, by mohla rozjezdit terén podél stávající příliš úzké příjezdové komunikace, poškodit společenstva čtyř druhů zvláště chráněných rostlin a ohrozit je šířením invazivních rostlin, zejména netýkavky.

Jihočeský krajský úřad nejprve městu Strakonice výjimku z ochranných podmínek lilie zlatohlávkou, dvou druhů vzácného kruštíku a okrotice červené povolil. Po odvolání účastníka řízení, sdružení Jihočeské matky, které žádalo k věci odborné stanovisko Agentury ochrany přírody a krajiny, zda není ohrožena biodiverzita, tedy druhová rozmanitost území, bylo investorovi uloženo předložit biologické hodnocení území, jež by odborně posoudilo, zda není nutné zvolit variantní, k přírodě šetrnější způsob realizace záměru. Poté město Strakonice od záměru odstoupilo, přičemž hlavním důvodem byl nedostatek městských finančních prostředků na stavbu rozhledny.

V současné době se o věc opět začaly zajímat sdělovací prostředky, zřejmě proto, že strakonické zastupitelstvo znovu začalo o stavbě rozhledny uvažovat. Ve hře jsou přitom i jiné kopce v okolí města, např. Šibeniční vrch, kde už se nachází vysílač mobilního telefonního operátora. Takové sdílení stožáru by přivítali i ochránci přírody.

Pokud se Strakonice s provozovatelem stožáru na Šibeničním vršku nedohodnou a vrátí se k záměru na Kuřidle, mělo by se město vydat „na zkušenou“ do sousedních zemí Evropské unie, kde dokáží stavět rozhledny svým vzhledem přívětivé ke krajinnému rázu a zvolit takový postup, který nepoškodí okolní přírodní hodnoty.

Jak ale rozumět myšlenkovým pochodům redaktorů Strakonického deníku, v němž vyšel článek o kauze Kuřidle s bulvárním titulkem „ROZHLEDNU NECHCE SDRUŽENÍ JIHOČESKÉ MATKY“? Jde o v Čechách typické hledání „škůdců“ v řadách ekologicky smýšlejících lidí?

Méně pozorný čtenář totiž z takového titulku usoudí, že se Jihočeské matky, event. všichni ochránci přírody, negativisticky staví proti všemu, co by mohli využívat turisté. To se ovšem velice hodí do krámu některým politicky angažovaným prominentům, kteří rádi manipulují veřejným míněním.

Jaroslava Brožová, Jihočeské matky

Calla: Prvních dvacet aneb zveme Vás na výstavu o nás

Již ve dvou číslech jste se mohli dočíst něco o historii Cally. Z jiného úhlu pohledu se o Calle dozvíte z chystané výstavy, jež mapuje, někdy i humornou formou, činnost, důležité mezníky a lidi, kteří sdružením „prošli“, od doby založení až po současnost. Zhotovení výstavních panelů se ujala Jana Sequensová na základě dodaných podkladů od Edy Sequense, Jiřího Řehounka, Dalibora Stráského, Pavly Matějkové a Romany Panské. Jak se výstava zdařila, posuďte sami po jejím zhlédnutí od 4. do 29. dubna 2011 ve 2. patře Jihočeské vědecké knihovny, Lidická 1, České Budějovice v otvíracích hodinách pondělí až pátek od 8:30 do 18:00 a v sobotu od 9:00 do

12:00. Patronem výstavy a zároveň i strážcem Cally na příští období je skřítek Dubánek, jehož jsme dostali od Radanky Panské.

Ti z Vás, kteří se na výstavu nedostanete, nezoufejte. Chystáme ku příležitosti oslav Cally vydání Ďáblíku Speciál, kde si budete moci přečíst o výstavě a i prohlédnout vybrané fotky z výstavy.

Dovolte mi Vás pozvat jménem Cally a autorky výstavy Jany Sequensové na vernisáž výstavy v pondělí 4. dubna 2011 od 15:00 hodin.

Romana Panská

Střípky Cally

Seriál o lidech a Calle aneb Jak to všechno bylo

Díl III. Ochránář Vladimír

Milé čtenářky a čtenáři, v dalším díle se setkáte s historií o něco mladší než v předchozích Střípcích. Prostor na svůj pohled na Callu a svoji činnost v ní dostal dlouholetý pracovník, kolega a člen výboru Vladimír Molek. Společně s Vládou Molkem jsem trávila dlouhá léta letní a podzimní měsíce na Stropnici při tvrdé práci. I já jsem si prošla procesem strategického plánování Cally. Základním výstupem byl fakt, že každý z nás musí být více zodpovědný za svoji činnost a práci a snažit se na aktivity, kterými by se chtěl v Calle zabývat, sehnat finanční prostředky. Že je to rok od roku těžší a náročnější, to platí i na vedení projektů a administrativu související s projekty, ví snad každý, kdo alespoň trochu zná poměry v ekologické neziskové organizaci. Během své existence dala Calla příležitost některým lidem realizovat své „sny a přání“. A bylo to jen na nich, zda se podané ruky chytanou a svoje „sny a přání“ si splní. V neziskovém sektoru více jak kde jinde je téměř nezbytností, býti samostatný. Ráda bych Vladimírovi za sebe i Callu popřála do dalšího období sílu k ochraně přírody.

Romana Panská

Život jsem prožil, prožívám, a v hloubi duše věřím, že ještě prožít budu, obklopen přírodou a zvířaty. Zvířata jsem odjakživa miloval a přírodu odjakživa chránil. To nejsou fráze, ale moje krédo, které jsem se v duchu ochranářských zásad „Poznej a chraň“ snažil naplňovat již jako člen hlídky přírody časopisu ABC, vedoucí dětského oddílu, pracovník státní ochrany přírody, zakládající člen Českého svazu ochránců přírody a v neposlední řadě zaměstnanec sdružení Calla. Téměř půl století jsem měl možnost poznávat krásu a výjimečnost naší přírody a o to více mne trápilo a znepokojovalo její devastování. Vyzbrojen zákony, kosou, optimismem a vírou ve spravedlnost jsem čelil choutkám politické a podnikatelské moci straníků, úředníků a kmotrů. Obklopen řadou přátel a spolupracovníků, které nelze všechny vyjmenovat, a nerad bych na někoho zapomněl, se podařilo nejen znepříjemnit život investorům a zabránit řadě staveb, ale nejcennější části přírody trvale ochránit. Ochrana přírody se tímto způsobem stala nejen mediálně atraktivní, ale dostala se do povědomí široké veřejnosti.

Ale zpět do Cally, kam sice už tři a půl roku nepatřím, ale její činnost stále sleduji. Calle jsem dal opravdu kus svého života a ohlédnu-li se zpět, nemusím se za těch deset let stydět. Když mi v roce 1997, poté co jsem byl „odejit“ ze státní ochrany přírody, nabídl Dalibor Stráský zaměstnání, získal jsem opět sebedůvěru, naději a smysl života. O to smutnější a zklamán jsem na podzim 2007 Callu opouštěl. Dalibor mi dal důvěru a já ji nechtěl zklamat. Využil jsem proto svých předchozích zkušeností a začal budovat od základu program ochrany přírody založený zejména na praktické účasti sdružení ve správních řízeních a ochraně jedinečného území Národní přírodní rezervace Brouskův mlýn. Pokud mám splnit zadání „portrétu“ musím, byť bez sebemenší ješitnosti, vzpomenout stovky rozhodnutí ve kterých Calla sehrála spolu s Jihočeskými matkami, Duhou a dalšími nevládními organizacemi a sdruženími, podstatnou roli. Jsem hrdý na to, že Rádio Faktor nepostavilo vysílač na Kleti, že se vesnička Habří obejde bez velkokapacitního kravína a na Chlumu v Boleticích se nelyžuje. Obyvatelé Slavětic mohou dýchat zdravý vzduch a záplavové území v Boršově nehyzdí komplex hypermarketu. Konečně mne hřeje i pocit, že kauza lišovské skládky ukázala i na jiné možnosti využívání odpadů a golfové hřiště na Hluboké nepokrývá umělý trávník. Na druhé straně jsem smutný ze zničeného chráněného území Besednické vltavíny, Obdivuji vytrvalost, úsilí a statečnost obyvatel Havlindy i dalších sdružení, která vznikala za naší podpory. Právě tyto dlouhodobé kauzy vedené na základě spolupráce s odborníky pomohly Calle najít místo na výsluní. Zde je také počátek právních poraden SÚVY (střediska účasti veřejnosti) a spolupráce s Ekologickým právním servisem. S činností Cally se veřejnost

seznamovala a díky neutuchající aktivitě a obětavosti Tomáše Maliny i nadále seznamuje prostřednictvím Ďáblíka, kterému jsem se vždycky rád svěřoval. Vlastně Ďáblík, Jarka Brožová a manželka byly jedinými, ke kterým jsem se mohl s důvěrou obracet, s nimi se těšit z úspěchů a smutnit z nezdarů. Nezapomenutelnými zážitky pro mne byly výstavy, které nejen upozorňovaly na problém, ale zároveň se staly příležitostí seznámit veřejnost s činností Cally. Ochrana mokřadů, Stropnice, Příběhy sedláka Rajtera a v neposlední řadě výstava Příroda Boletic, se kterou jsme putovali s kolegou Petrem Drahošem po celém regionu, to je jen ukáзка výstavní činnosti. Na Petra i Markétu Šiškovou rád vzpomínám, neboť i oni měli svou představu vlastního programu odpadů a dopravy, kterou ale neměli možnost z důvodu nereálného samofinancování uskutečnit. Na problém strategického plánování, samofinancování programů a vedení projektů nerad vzpomínám, neboť ve skutečnosti zakrýval neschopnost kolektivní práce, taktu, porozumění, přátelství a asertivity. A bez těchto atributů není ani nevládní organizace životaschopná. Proto jsem se nejšťastnější, i když fyzicky někdy na pokraji sil, cítil s kosou a partou nadšenců na Brouskáči. Zde jsme ukázali, že ochranáři nechtějí pouze bezmyšlenkovitě „něco“ chránit, ale dokáží prakticky své plány realizovat. Myslím, že Národní přírodní rezervace Stropnice je od počátku odporu proti plánovaným rekultivacím příkladem akceschopnosti a spolupráce státní ochrany přírody s nevládními organizacemi, odbornou i laickou veřejností a pro Callu by měl Brouskáč představovat „rodinné stříbro“. Ostatně smysluplnost každoročních zásahů potvrdily i odborné semináře v Borovanech a spokojenost Agentury ochrany přírody a krajiny s odvedenou prací. Deset let v Calle nelze postihnout na několika řádcích, neboť to bylo opravdu deset let života, na které se nezapomíná. V rámci oslav 20. výročí bude jistě další příležitost ohlédnout se zpět a já jsem rád, že jsem část historie Cally pomohl naplnit.

Vladimír Molek

UDĚLEJ SISÁM - UROB SI SÁM

Broučí budky

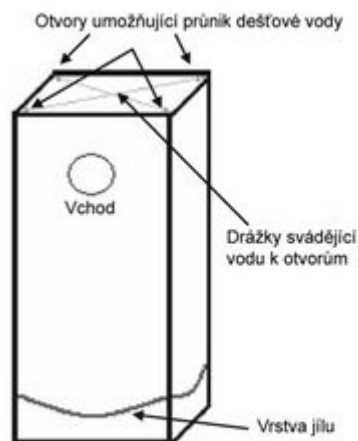
O ptačích budkách jistě slyšel každý čtenář Ďáblíku. Také netopýří budky se už dostávají do obecného povědomí, přinejmenším mezi informovanou veřejností se zájmem o biologii a ochranu přírody. Co má ale znamenat nadpis tohoto článku? Broučí budky jsou zatím (nejen) v naší zemi velkou neznámou. Princip jejich konstrukce a důvod jejich vyvěšování je přitom podobný – podobně jako ptákům a netopýřům nahrazuje tato budka chybějící dutiny některým druhům brouků vázaným na stromové dutiny.

Větší využití než v přímé ochraně druhů mají broučí budky v ekologické výchově nebo soukromých zahradách. Umožňují jednoduše pozorovat a chránit bohatou a zajímavou faunu dutin.

Existuje naopak řada důvodů, proč na mnoha místech není využití broučích budek žádoucí. Jde o opatření, které sice může zvýšit naději na přežití některých druhů (např. zlatohlávků), ale spektrum jejich obyvatel je ve srovnání s dutinami ve skutečných stromech omezené.

V budkách není stabilní mikroklima, neposkytují útočiště organismům vázaným na dutiny v živých stromech, ani mnoha náročnějším obyvatelům mrtvého dřeva. Ačkoli budky mohou mnoha čtenářům připadat „citlivější“ než ořez stromů „na hlavu“, není možné ani žádoucí „broučími budkami“ nahrazovat opatření vedoucí ke vzniku skutečných dutin ve skutečných stromech. Jsou méně efektivní, dražší a nevydrží tak dlouho. A už vůbec nesmějí sloužit jako náhradní opatření, ospravedlňující kácení stromů s dutinami.

Broučí budky zkoušel např. tým švédských entomologů. Podle něj by měly být co největší (min. 70 x 30 x 30 cm), aby se do nich vešlo dost substrátu a mikroklima v nich příliš nekolísalo. Mnohé dutinové druhy se vyvíjejí několik let, budky proto musejí vydržet roky. Na stavbu použijeme nemořená prkna ze dřeva listnáčů, nejlépe dubu silná 2,5 cm. Na dno použijeme prkno silnější (cca 5

Broučí budka, podle Jansson et al. (2008)

cm). Stříška je odklápěcí a plastové okénko na boku umožní sledovat, co se děje uvnitř. Obyvatelé dutin vyžadují vlhký substrát, proto je třeba do stříšky vyfrézovat drážky a vyvrtat otvory, které zajistí zatékání dešťové vody. K udržení vlhkosti dno budky vymažeme jilem s prohlubní uprostřed. Budku zhruba ze tří čtvrtin vyplníme směsí dubových pilin, dubového listí a sena (poměr 6:3:1) a 5 litrů vody. Vhodné je zvýšit obsah bílkovin v substrátu. Švédové použili vojtěškovou mouku, ale posloužit může i trocha masokostní moučky nebo sušeného mléka.

Potenciálních obyvatel budky je mnoho a každému s nich vyhovuje trochu jiný substrát. Do budek lze přidat i ovesné vločky a brambory, k napodobení podmínek v dutinách osídlených ptáky také drůbeží trus. Kostí, kůže, peří i celá těla mrtvých ptáků umožní budku osídlit i některým vysoce specializovaným mrchožravým druhům, například hlodáčům (malým příbuzným roháčů). Budky je vhodné pověsit čtyři metry nad zemí na nejstinnější straně kmene, aby se nepřehřívaly a mikroklima uvnitř bylo co nejstabilnější. Na zahradě, kde tolik nehrozí úmyslné zničení, lze samozřejmě broučí budku pověsit i níže, aby k ní byl snadný přístup.

Lukáš Čížek & Jiří Řehounek

Pozvánky na akce

Sdružení CALLA a Společnost Rosa

Vás srdečně zvou na besedu z cyklu Zelených čtvrteků

„Zelené peklo“

Jemně pikantní průvodce silně přezrálou realitou hospodaření ve Vašich lesích a jejím parfémovaným mediálním obrazem. Lesnictví a ochrana biodiverzity?

s Lukášem Čížkem (EntÚ AV ČR a PřF JU)

Ve čtvrtek 17. března 2011 od 18:00 hodin

v galerii Měsíc ve dne, Nová ul. 3, České Budějovice.

Více informací:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, České Budějovice tel.: 384 971 930, calla@calla.cz, <http://www.calla.cz>

Rosa – společnost pro ekologické informace a aktivity, Senovážné nám. 9, České Budějovice, tel.: 387 432 030, rosa@rosacb.cz, <http://www.rosacb.cz>

Beseda se koná u příležitosti mezinárodního roku lesů.

Akce je podpořena v rámci sítě Krasec za finanční podpory Státního fondu životního prostředí, Ministerstva životního prostředí a Jihočeského kraje

Sdružení Calla srdečně zve všechny zájemce na odborný seminář

Stromy a hmyz

České Budějovice, 17. března 2011

Seminář je primárně určen pracovníkům státní správy, samosprávy a občanských sdružení, kteří se zabývají ochranou přírody, především pak ochranou hmyzu vázaného na staré stromy. Rozpoznání biologicky cenných stromů, rozpoznání přítomnosti zvláště chráněných a ohrožených druhů, management starých stromů s ohledem na ochranu hmyzu, ochrana hmyzu v rámci řízení o kácení dřevin...

Předběžné přihlášky posílejte již nyní na e-mail RehounekJ@seznam.cz
- rádi vám podržíme místo.

* * *

Sdružení Calla Vás srdečně zve **na přírodovědnou vycházku**

„Za sovami a datly do okolí Máje“

s ornitologem Petrem Veselým (PřF JU) a entomologem Jiřím Řehounkem (Calla)

Přírodovědná vycházka spojená s pozorováním ptáků v oblasti bývalého tankodromu a Branišovského lesa. Součástí vycházky bude lákání datlovitých ptáků a sov na hlasové nahrávky.

Vycházka s odborným výkladem je vhodná i pro děti a potrvá zhruba dvě až tři hodiny.
Trasa bude sjízdná pro dětské kočárky.

V sobotu 19. 3. 2011 v 16:30 hodin

Sraz na zastávce MHD Máj – Milady Horákové (spoj č. 1)

Více informací: Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, České Budějovice
tel.: 605 066 898, RehounekJ@seznam.cz, <http://www.calla.cz>

* * *

Přednáška - Obojživelníci a plazi ČR

7. března 2011, v 17:00 hod.

Ekocentrum Šípek vás zve na přednášku Obojživelníci a plazi ČR. Přednášející RNDr. Pavla Robovská, Ph.D. Vás seznámí s rozpoznávacími znaky, chováním a ekologií našich obojživelníků a plazů. Návštěvníci se mohou těšit na živého hada. Vstupné 30 Kč.

Akci pořádá: **Ekocentrum Šípek, Český Krumlov**

Kde: **Ekocentrum Šípek, Kostelní 165, Č. Krumlov**

* * *

Voda a krajina II - přednáška s besedou

ve čtvrtek 10. března od 17:00 hod.

Zveme Vás na přednášku s následnou besedou RNDr. Davida Pitharta o funcích vody v krajině, tentokrát zaměřenou na ekologickou správu vod a vodních toků a konkrétní opatření zadržování vody v krajině.

Akci pořádá: **O. s. Vespolek**

Kde: **Městská knihovna Jindřichův Hradec**

* * *

Čtvrt století po Černobylu

Pondělí 18. dubna 2011 v 16:00 hod.

Dům knihy Kanzelsberger, Kanovnická 3, České Budějovice

Přednáška jaderného inženýra Dalibora Stráského a Václava Vašků s vernisáží jeho fotografií ze zakázané zóny - **Černobyl, má láska**

* * *

Zajímavosti a zákonitosti ze života včel

25. března 2011 v 16:00 hod.

Ekocentrum Šípek vás zve na přednášku vedenou včelařem Františkem Červeným. Pozve veřejnost do tajů chovu včel, historii chovu, tvorby a výroby medu a mnoho dalšího. Vstupné 30 Kč.

Akci pořádá: **Ekocentrum Šípek, Český Krumlov**

Kde: **Ekocentrum Šípek, Kostelní 165, Č. Krumlov**

Ekologická poradna sdružení Calla

Mimo běžná témata ekologické poradny u nás můžete hledat pomoc v oblastech, na které se specializujeme:

Ochrana přírody a krajiny - odborná pomoc v oblasti biologie a ochrany přírody, chráněná území a péče o ně, územní a druhová ochrana přírody (se zaměřením na entomologii a botaniku), ekopedagogické využití chráněných území. *Za tuto oblast poradenství je zodpovědný Jiří Řehounek, volejte ho na telefon 384 971 934 nebo pište na e-mail: rehounekj@seznam.cz.*

Obnova těžbou narušených území - přirozená obnova těžbou narušených území (především ve šterkopískovnách), poradenství při tvorbě rekultivačních plánů využívajících přirozenou obnovu, využití těžbou narušených území v druhové ochraně a ekologické výchově a ekologie obnovy (restoration ecology). *V této oblasti Vám poradí Jiří Řehounek, kterého najdete na telefonu: 384 971 934, ale spíše na e-mailu: rehounekj@seznam.cz.*

Trvale udržitelná energetika - poradenství občanům, obcím i občanským sdružením v oboru obnovitelných zdrojů energie, jejich možnostech, dostupnosti, podporách pro realizaci, legislativě apod. Právní a všestranná informační pomoc obcím, u nichž by mohlo být vybudováno konečné úložiště vysoce radioaktivních odpadů, archiv informací k jaderné energetice. *Pro odpovědi z oblasti energetiky se obraťte na Edvarda Sequense na telefon: 384 971 932, e-mail: edvard.sequens@calla.cz.*

Poradenské hodiny pro veřejnost v kanceláři sdružení - Fráni Šrámka 35, České Budějovice:

Pondělí - 10 až 14 hodin (především energetika)

Úterý - 14 až 16 hodin (všeobecné ekoporadenství)

Čtvrtek - 13 až 17 hodin (především ochrana přírody a krajiny a ekologická obnova po těžbě surovin)

Osobní návštěva mimo poradenské hodiny je možná po předchozí domluvě. Využijte poradenství pomocí e-mailu: poradna@calla.cz. Písemné spojení: Calla, Fráni Šrámka 35, 370 04 České Budějovice.

Zpravodaj Ďáblík pro své členy a přátele vydává:

Calla - Sdružení pro záchranu prostředí

Naše adresa: Fráni Šrámka 35, 370 04 České Budějovice

Telefony: 384 971 930, 387 310 166, 387 311 381

Fax: 384 971 939

E-mail: calla@calla.cz

Internet: <http://www.calla.cz>

Naše konto: 3202800544 / 0600 GE Money Bank, pob. České Budějovice

IČO: 62536761

Uzávěrka dalšího čísla je 31. března 2011. Články posílejte na edvard.sequens@calla.cz. Za sestavení Ďáblíku je zodpovědný Edvard Sequens. Za jazykové korektury a úvodníky odpovídá Tomáš Malina. Databázi odběratelů spravuje Romana Panská. Všechna starší čísla občasníku Ďáblík najdete na webových stránkách sdružení Calla.

» Nechcete-li dostávat tento zpravodaj, napište nám a my Vás okamžitě vyřadíme z adresáře. «
» Chcete-li se přihlásit k jeho pravidelnému odběru, pište na calla@calla.cz . «